

franske Revolution. Men jeg tvivler stærkt paa, at den franske Landbostand er bleven mere velfaaende eller lykkelig ved dette System. Jeg tror ikke, det vil være det, der skal hjælpe i nogen væsentlig Grad paa at forbedre Arbejderstandens Forhold, hvad enten det er Byarbejdernes eller Landarbejdernes Forhold. Byarbejdernes Forhold vil der aldrig være Tale om at forbedre paa denne Maade, og den er jo et meget væsentligt Kontingent til den hele Arbejdsstand. Den ærede Taler mente, at det kunde hjælpe indirekte paa Byarbejdernes Forhold derved, at det mere vilde fastholde Landarbejderne ved deres Hjemstavn. Det kan være. Men det er jo dog en Kjendsgjerning, at det Samme kan ikke gjælde for Byerne; thi selv om man vilde være med til at anse det for rigtigt, at man der tilbød Folk Jord til at opføre et Hus paa, saa vilde det alene ikke være tilstrækkeligt til, at de kunde leve deraf. De vilde bestandig stræbe hen til de Steder, hvor de antog, at der var bedre Fortjeneste og bedre Marked for deres Virksomhed end der, hvor de vare. Maaſke det ikke vilde ske i saa stor Udstrækning som nu, men at det skulde binde i en saadan Grad, at det skulde faae nogen væsentlig Indflydelse paa de sociale og økonomiske Forhold i Byerne, tror jeg i Virkeligheden ingenlunde paa. Jeg mener altsaa, at den nuværende politiske Stilling med Forhandlingspolitikken som Grundlag byder os i saa stor Udstrækning, som det paa nogen Maade er muligt, at klargjøre for hinanden og for Befolkningen, hvilke Reformers der virkelig vilde være i Stand til for Dieblisset at forbedre Befolkningens Stilling og klargjøre for os, i hvilke Former disse Forslag skulde træde frem for at gjøre den bedst mulige Virkning. Jeg mener ikke, at det er rigtigt, at man taler om, at man er Ven af saadanne Reformers, og da i samme Aanddræt udtaler: Min Sag er det kun at pege paa disse Reformers, men ikke at gennemføre dem, eller: Min Sag er det ikke at forsøge paa virkelig at sætte dem ud i Livet; det bliver Andres Sag. Det forekommer mig, at Enhver, som er en sand Ven af Alt, hvad der hedder sociale Reformers, og af den fattige Befolkning her i Landet, bør aldrig nogensinde, om han er et nok saa lille Mindretal som jeg f. Ex. i denne Sal, afholde sig fra paa det mest Energiske at tale den fattige Befolknings Sag og ikke alene pege paa Reformernes, men gjøre Alt, hvad der paa nogen Maade staar i hans Maat, for at disse Reformers kunne vinde Flertallets Billigelse. Naar man til enhver Tid gjør det, tror jeg, man har gjort sin Pligt. Man skal ikke

alene gjøre det her i Salen, men i en langt større Udstrækning i Befolkningen, thi det er den menige Befolkning, Vælgerbefolkningen, der skal vækkes til Bevidsthed om, hvad der tjener til dens Vel, hvem det er, der virkelig vil gennemføre virkelige sociale Reformers. Det kan Oppositionen gjøre, naar den vil tage Arbejdet op og søge at vække Vælgerbefolkningen i Retning af at komme til Klarhed her. Den gjør da en god Gjerning, og da kan den nuværende gølge politiske Periode i en nær Fremtid bære Frugt, som Oppositionen vil have Vren af at have givet Grundlaget til.

Formanden (Høgsbro): Naar det ærede Medlem betegnede sig som speciel Repræsentant for den store Arbejderbefolkning, saa maa jeg dog erindre om, at dette Thing ikke er valgt ved noget Klassevalg, men ved almindelige Valg, og at derfor samtlige Medlemmer af dette Thing lige saa fuldt som det ærede Medlem repræsenterer alle Samskandsklasser, og ikke blot en enkelt.

Krigsministeren (Bahnsen): Det kunde ikke falde mig ind i Anledning af det Foredrag, vi nylig have hørt, at indlade mig i en Diskussion med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgtreds (P. Holm) om Størrelsen af vort Forsvarsvæsen, om det er naturligt at nedsætte Udgifterne dertil eller om Betydningen af at forvare sin Selvtændighed. De Spørgsmaal vil jeg lade ligge. Jeg har kun ønsket Ordet for at gjøre en bestemt Indsigelse mod en enkelt Ytring, som det ærede Medlem kom med. Han sagde, han kunde ikke forstaa, at jeg kunde sige, at det ikke trykkede mig at forlange saa Meget til Forsvarsforanstaltninger; han mente, at jeg burde have sagt, det trykkede mig at have brugt saa Meget til Forsvarsforanstaltningerne, da det dog var den Omstændighed, at man havde brugt Bengene til disse Foranstaltninger, som man skyldte den sørgelige økonomiske Status, vi vare i. Det maa jeg nedlægge en aldeles bestemt Indsigelse imod. Det, at der i disse Aar er brugt en Sum af 7½ Million Kroner til Forsvarsforanstaltninger ved Sø- og Landbefæstningen, har ikke det Mindste med Landets økonomiske Status at gjøre; det har ikke Noget at gjøre med, om der kommer Regn for sent paa Vestkysten af Sjælland, saaledes at deres Jord giver Misvært; det har ikke Noget at gjøre med, om Rugprisen er 3½ Ore pr. Bund, eller at Kvægpriserne ere junkne ned, eller at Smørpriserne ere temmelig lave, det har